

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeadji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

TILSYNSRAPPORT - VEDTAK

Barnehageloven §37

Kommunens plikt til å sørge for å gi et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne.

Gamvik kommune

26.11.2021

Sammendrag

Vi fører tilsyn med Gamvik kommune som barnehagemyndighet. Temaet for tilsynet er barnehagemyndighetens plikt til å gi individuelt tilrettelagt barnehagetilbud for barn med nedsatt funksjonsevne.

Formålet med et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud er å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne kan nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn og få likeverdige utviklings- og aktivitetsmuligheter.

Statsforvalteren legger barnekonvensjonen til grunn ved tilsyn med kommunenes barnehagemyndighet. Artikkel 3 tydeliggjør at hensynet til barnets beste skal komme først og være grunnleggende i alle handlinger som berører barnet.

Tilsynet med Gamvik kommune har vært skriftlig. Konklusjoner er framkommet på bakgrunn av kommunens svar på spørsmål sammenholdt med dokumenter som kommunen har sendt inn.

Rapporten omhandler lovbrudd som gjelder for tilsynets tema og som er avdekket under tilsynet. Rapporten gir derfor ingen fullstendig tilstandsvurdering av kommunen som barnehagemyndighet.

I dette tilsynet har vi funnet at kommunen ikke sikrer at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, jf. barnehageloven § 37 første ledd. Tilsynet har blant annet avdekket at ansatte i barnehagen ikke har fått informasjon om § 37 og det ikke finnes skriftlig informasjon til foreldre om retten til individuell tilrettelegging.

Kommunen mottok en foreløpig tilsynsrapport 26.10.2021 og har ikke uttalt seg innen fristen 20.11.2021.

Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til 01.02.2022.

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Kort om Gamvik kommune.....	4
1.2	Om gjennomføringen av tilsynet.....	4
2.	Kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehage tilbud.....	4
2.1	Rettslige krav.....	4
2	Våre reaksjoner.....	7
2.1	Pålegg om retting.....	7
2.2	Oppfølging av påleggene.....	7
4	Dere har rett til å klage.....	7

1 Innledning

Vi fører tilsyn med kommunen som barnehagemyndighet, jf. forskrift om overgangsregler til barnehageloven – tilsyn, veiledning, reaksjoner mv. § 5 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om barnehagemyndigheten oppfyller barnehageloven med forskrifter.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

1.1 Kort om Gamvik kommune

Gamvik kommune har 1085 innbyggere per 1. kvartal 2021. Kommunen har to barnehager med til sammen 45 barn. To av fem pedagogiske ledere har dispensasjon fra utdanningskravet.

1.2 Om gjennomføringen av tilsynet

Vi åpnet tilsyn med Gamvik i brev av 02.06.2021. Dere ble pålagt å levere dokumentasjon til oss innen 25.06.2021, men fikk utsatt frist til 16.08.2021. Vi har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet.

Tema for tilsynet er kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får individuell tilrettelagt barnehageplass.

Dette tilsynet gjennomføres skriftlig.

Under dette temaet kontrollerer vi om kommunen fanger opp barn med nedsattfunksjonsevne som har rett til et tilrettelagt tilbud, jf. barnehageloven § 37. Vi har ikke sett på hvordan dere oppfyller andre krav i regelverket. Formålet med tilsynet er å sikre at barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet og at tilsynet skal bidra til at kommunen følger regelverket.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til dere 26.10.2021. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Dere har ikke kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen 20.11.2021.

2. Kommunens plikt til å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud

2.1 Rettslige krav

Formålet med bestemmelsen om tilrettelegging i barnehageloven § 37 er å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne kan nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn og få likeverdige utvikling- og aktivitetsmuligheter.

Gamvik kommune har ansvar for å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et individuelt tilrettelagt tilbud i barnehagen. Dere må informere barnehagene og foreldrene og i tilstrekkelig grad følge med på funksjonsnivået til barn i barnehagene for å fange opp om det er barn som har rett til individuell tilrettelegging. Dersom dere får informasjon om at et barn kan ha nedsatt funksjonsevne, må dere følge opp med nærmere undersøkelser.

Foreldrene må involveres så tidlig som mulig. I tilfeller der foreldrene ikke har vært involvert, må dere sende forhåndsvarsel før dere fatter vedtak, jf. forvaltningsloven § 16. Kommunen må innhente tilstrekkelig dokumentasjon for å vurdere barnets funksjonsevne i den enkelte sak, det vil si blant annet informasjon om barnets behov, hva som er forsøkt av tilpasninger og barnehagen samlede kompetanse, bemanning og fysisk utforming. Ved behov må dere også innhente informasjon fra andre, for eksempel PPT, helsetjenesten eventuelt barnevernet, dersom de har vært involvert.

2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

Fanger kommunen opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rette på individuell tilrettelegging?

Dere har ansvar for at barn med nedsatt funksjonsevner får egnet individuelt tilrettelagt tilbud i barnehagen. Nedsatt funksjonsevne er definert som «tap av, skade på eller avvik i en av kroppens psykologiske, fysiologiske eller biologiske funksjoner» Begrepet omfatter fysiske, psykiske og kognitive funksjoner.

Dette ansvaret kan dere for eksempel ivareta gjennom å veilede barnehagene i å kjenne igjen barn med nedsatt funksjonsevne og ved å gi nødvendig informasjon på kommunens hjemmeside.

Tilrettelegging skiller seg fra spesialpedagogisk hjelp ved at retten til tilrettelegging bare gjelder barn med funksjonsnedsettelse som går i barnehage. Om et barn har behov for spesialpedagogisk hjelp eller tilrettelegging, eller begge deler, må det vurderes konkret i hver enkelt sak. For at barnet skal få den hjelpen det har krav på etter barnehageloven, er det viktig å forsøke å skille mellom hva som er spesialpedagogisk hjelp og hva som er tilrettelegging.

Observasjoner

I kommunens årsmeldinger for 2019 og 2020 har kommunen krysset av for at dere ikke har noen barn som har nedsatt funksjonsevne med vedtak etter barnehageloven § 37. Kommunen har heller ingen vedtak etter barnehageloven § 35 som er vedtak om spesialpedagogisk hjelp.

I kommunens egen vurdering skriver dere at det ikke er noen barn som har fått innvilget rett til individuell tilrettelegging i barnehagene i Gamvik kommune. Dere opplyser også at barnehagene ikke har fått informasjon om tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne, jf. § 37 i barnehageloven. Dere opplyser at foreldrene til barn med nedsatt funksjonsevne blir informert om deres rett til et individuelt tilrettelagt tilbud i barnehagen gjennom foreldresamtaler i barnehagen eller hos helsesykepleier.

I egen vurderingen redegjør dere for Gamvik kommunes interne rutiner for å fange opp at barn har nedsatt funksjonsevne og rett til individuell tilrettelegging. Dette gjøres gjennom helsekontroll før start i barnehagen eller etter at barn er startet i barnehagen. I tillegg bidrar PPD om det er behov. Det informeres ikke om at barn med nedsatt funksjonsevne har rett til et egnet individuelt barnehagetilbud på kommunens hjemmeside. Vi har ikke mottatt dokumentasjon på at kommunen har gitt veiledning, skoloring eller informasjon om at kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud i kommunens barnehager.

Vurderinger

Kommunen har sendt inn informasjon om «Forebyggende barne- og ungdomsteam FBU – Team i Gamvik kommune» Dokumentet gir informasjon om at teamet arbeider tverrfaglig for å sikre helsefremmende og forebyggende oppfølging, behandling og tiltak rettet mot barn og unge i kommunen. Teamet skal gi villedning og rådgivning i spørsmål som berører spesialpedagogikk, psykisk og fysisk helse, forhold mellom foreldre og barn, adferd og omsorg og skal gi uttalelse i saker som har med barn og ungdom og gjøre. I dette dokumentet er det ingen informasjon om at kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får en egnet individuell tilrettelagt barnehagetilbud, slik § 37 krever.

Dere opplyser at dere ikke har veiledet eller informert barnehagens ansatte om at barn med nedsatt funksjonsevne har rett til et individuelt tilrettelagt barnehagetilbud. Samtidig sier kommunen at foreldre blir informert om denne retten gjennom foreldresamtaler i barnehagen eller hos helsesykepleier.

Det er et kommunalt ansvar å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt tilbud. Dersom kommunen legger opp til at ansatte i barnehagen skal fange opp barn med behov til et tilrettelagt barnehagetilbud, må kommunen sørge for at ansatte i barnehagen har tilstrekkelig kunnskap om rettigheten og kunnskap i å kjenne igjen barn med nedsatt funksjonsevne.

Dere opplyser at dere har interne rutiner for å fange opp barn med nedsatt funksjonsevne og som kan ha rett til tilrettelagt barnehageplass. I egen vurderingen opplyser dere at dette ivaretar kommunen på helsekontroll før barnet starter i barnehagen eller etter at barn er startet i barnehagen. Dere opplyser også at PPD bidrar ved behov. På hjemmesiden til Gamvik kommune kan vi finne informasjon om barnehagene i kommunen. Her er søknadskjema for barnehageplass, søknad om reduksjon i foreldrebetaling, oppsigelse og endringer i barnehageplass og kontaktinformasjon og samtykke fra foresatte, men vi kan ikke finne hverken informasjon eller skjema for å søke om et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud.

Det er kommunen som har ansvaret for at barn med nedsatt funksjonsevne får egnet individuell tilrettelegging i barnehagene. Dette ansvaret kan kommunen for eksempel ivareta ved å gi informasjon på kommunens hjemmeside.

Formålet med bestemmelsen om tilrettelegging er å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne kan nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med andre barn, og få likeverdige utviklings- og aktivitetsmuligheter.

Vi vurderer at kommunens rutiner eller informasjon ikke bidrar til å fange opp barn med nedsatt funksjonsevne.

Konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at Gamvik kommune ikke sikrer at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud.

3. Våre reaksjoner

3.1 Pålegg om retting

I kapittelet ovenfor har vi konstatert at dere ikke oppfyller regelverket. Vi pålegger dere å rette opp følgende, jf. kommuneloven § 30-4:

Gamvik kommune må sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får egnet individuell tilrettelegging, jf. barnehageloven §37, 1. ledd

Dette innebærer at kommunen:

- må finne en forsvarlig måte å fange opp barn med nedsatt funksjonsevne som kan ha rett til individuell tilrettelegging

3.2 Oppfølging av påleggene

Dere skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal dere erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan dere har rettet.

Fristen er 01.02.2022. Vi vil ikke avslutte tilsynet før dere gjennom erklæringen og redegjørelsen har vist at påleggene er rettet.

4. Dere har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Dere kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis dere klager, må dere gjøre det innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til dere, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Dere sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med dere, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

I forvaltningsloven § 32 kan dere se hvordan dere skal utforme klagen.

Dere kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Dere er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Anita Jonassen

seniorrådgiver